

άμασκαλετοῦ ἡ, άμάρτ. μασκαλετοῦ Κύπρ.

Ἐκ τοῦ άμαρτ. οὐδ. έπιθ. άμασκαλέτιν. Πβ. ΣΜενάρδ. έν Ἀθηνᾶ 6 (1894) 150 καί 16 (1904) 285 καί Ἐπιστ. Ἐπετ. Πανεπ. 9 (1912/3) 139 καί ΓΧατζιδ. Ἀκαδ. Ἀναγν. 3,305.

Θήλυς χοῖρος ἔχων μέλαν χρῶμα, παρά δέ τās μασχάλας λευκόν. Πβ. άμασκαλετούδιν, άμασκαλιás.

άμασκαλετούδιν τό, άμάρτ. μασκαλετούιν Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. άμασκαλετοῦ ἡ έκ τοῦ άμαρτ. οὐδ. έπιθ. άμασκαλέτιν.

Νεογνόν χοίρου ἔχων μέλαν χρῶμα, παρά δέ τās μασχάλας λευκόν. Πβ. άμασκαλετοῦ, άμασκαλιás.

άμασκάλη ἡ, μασκάλη πολλαχ. καί Καλαβρ. (Καρδ.) μασκάλ' Μακεδ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) άμασκάλη κοιν. καί Καππ. Πόντ. (Σάντ. Τραπ.) άμασκάλα Πόντ. (Χαλδ. κ.ά.) άμασκάλα Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) άμασκάλα Ἡπ. (Ζαγόρ. κ.ά.) — Λεξ. Δεέκ Λάουνδ. άμασκάλ' Θράκ. (Ἀδριανούπ. Σουφλ.) Λέσβ. Μακεδ. (Χαλκιδ.) Μύκ. Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) άμπασκάλη Σίφν. άμπασκάλ' Μακεδ. (Σιάτ. Σισάν.) άδασκάλη Κρήτ. (καί άμασκάλη) άδασκάλ' Ἰμβρ. άμοσκάλη Ἀνδρ. Ἰων. (Κάτω Παναγ.) Καρ. Κάρπ. Κεφαλλ. Λέρ. Πάρ. Ρόδ. Σύμ. Σῦρ. Τήλ. κ.ά. άμοσκάλ' Πάρ. (Λεῦκ.) άμοσκάλα Τσακων. άμοσκά Τσακων. άμουσκάλη Εὐβ. (Αὐλωνάρ. Κονίστρ. Κύμ. Ὁξύλιθ. κ.ά.) Ἰκαρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Σύμ. κ.ά. άμουσκάλ' Μακεδ. (Χαλκιδ.) μασκάλη Κῶς μπουσκάλη Κύπρ. (Πάφ.) βασκάλη Ἀπουλ. (Καλημ. κ.ά.) πασκάλη Καλαβρ. (Μπόβ.) άπασκάλη Χηλ. άπουσκάλη Λυκ. (Λιβύσσ.)

Ἐκ τοῦ άρχ. οὐσ. μασχάλη. Ἡ λ. καί παρά Γερμ. Τό μασκάλη καί παρά Δουκ. Διά τόν τύπ. άμασκάλα ιδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1,71 κέξ. 2,24 καί 139. Διά τήν ανάπτυξιν τοῦ π έν τῷ τύπ. άμπασκάλη πβ. καί άμάδα-άμπάδα, καμουχᾶς-καμπουχᾶς, χαμηλώνω-χαμπηλώνω κττ. Ἐν τῷ τύπ. άμοσκάλη έγεννήθη τό ο, διότι ἡ λ. ὡς πολυσύλλαβος ένομίσθη ὡς σύνθετος καί τό ο έχαρκτηρίσθη ὡς φων. συνδετικόν. Πβ. καί άμαξήλάτης-άμαξολάτης. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1,245. Τό άμοσκά έκ τοῦ άμοσκάλα έκπεσόντος τοῦ λ καί συγχωνευθέντων τῶν δύο α. Διά τόν τύπ. βασκάλη πβ. μιτάριον-βιτάριον (μεσν.), άμάκκα-άβάκκα, ζυμώνω-ζυβώνω, μελόχα-άβελόχα (ιδ. μολόχα) κττ. Ἰδ. ΦΚουκουλ. έν Λεξικογρ. Ἀρχ. 6 (1923) 317. Διά τούς τύπ. άδασκάλη-άπασκάλη-πασκάλη πβ. καί πάγκος έκ τοῦ δαπσο. Πβ. καί ΧΠαντελίδ. έν Byzant. - Neugr. Jahrb. 6 (1926/7) 420. Τό άπουσκάλη έκ τοῦ άμοσκάλη διά τοῦ μεταβατικοῦ άμαρτ. τύπου άποσκάλη. Πβ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,313 καί έν Ἀθηνᾶ 24 (1912) 32. Διά τό σχ τοῦ τύπ. Χαλδ. άμασχάλα πβ. τὰ ὅμοια αὐτόθι μασχαρεία, μασχαρεύω κτλ.

1) Τό ὑπό τόν ὄμον παρά τήν ἄρθρωσιν τοῦ βραχίονος κοῖλον μέρος, μασχάλη κοιν. καί Ἀπουλ. (Καλημ. κ.ά.) Καλαβρ. (Καρδ. Μπόβ.) Καππ. Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) Τσακων.: Βάζω-κρατῶ κάτω ἀπό τήν άμασκάλη. Τό καλοκαίρι ιδρώνουν πολὺ οἱ άμασκάλες. Τό έπιασε τό παιδί ἀπό τοῖς άμασκάλες κοιν. Ἀποκατοῦσε τάν άμοσκά σι (ὑπό τήν μασχάλην του) Τσακων. || Παροιμ. Δγὸ καρπούζι σὲ μὲν άμασκάλη δὲν κουβαλεῖται (ἐπὶ ἔργου

δυσκατορθώτου. Τῆς παροιμ. ὑπάρχουν πολλαὶ παραλλαγαι) Ἡπ. || Ἄσμ.

Χρουσῆν ἔλαιά 'χεις 'ς τὸ βυζὶ κ' ἔλαιά 'ς τήν άμοσκάλη Ἰων. (Κάτω Παναγ.) 2) Τό παρά νέον κλάδον δένδρου κοῖλωμα Πάρ. Ἡ σημ. καί μεταγν. Πβ. Θεοφρ. Ἱστορ. 3, 15, 1 «ράβδοις άνευ μασχαλῶν καί άνόξοις». Πβ. άμασκαλίτης 3. 3) Τμήμα τοῦ ὑφαντικοῦ ἱστοῦ Κρήτ. Πβ. άμασκαλίστρα. 4) Τό τήν μασχάλην καλύπτον τμήμα τοῦ ένδύματος Κύθν. κ.ά. Συνών. άμασκαλίδι 1, άμασκαλίτης 2, άμασκαλίχτρα. Πβ. άγκῶνας 2, πέττο, ὤμος. Ἰδ. ΑΧατζῆν έν Ἀθηνᾶ 41 (1929) 257 περί τῆς λ. κοππέλλι. 5) Στροφή περί δένδρον ἡ βράχον κείμενον έν άγρῷ Νάξ. (Ἐγκαρ. Φιλότ.): Ὡ, μασκάλη! (πρὸς τοὺς άροτριῶντας βοῦς) Ἐγκαρ. Μασκάλη, μασκάλη! Φιλότ.

Ἡ λ. καί ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. Ἀμασκάλη Θεσσ. (Πήλ.) Κάρπ. Ἀμασκάλα Πελοπν. (Μάν.) Μασκάλη Κῶς Ἀμασκάλες Κρήτ.

άμασκάλη τό, άμάρτ. μασκάλη Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. μασκάλη. Πβ. καί μεσν. μασχάλιον.

1) Ὁ μεταξὺ δύο έγγύς κειμένων λόφων περιλαμβανόμενος χῶρος Κρήτ.: Γιαέρνω τὰ πρόβατα ἀπὸν τὸ μασκάλη. Πβ. άμασκαλωσις 3. Ἡ λ. καί ὡς τοπων. ὑπὸ τόν τύπ. Μασκάλη Κάρπ. Κρήτ. Μαῦρο Μασκάλη Κρήτ. 2) Διακλάδωσις, ἐπὶ δένδρου Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

άμασκαλιάζω, μασκαλιάζω Νάξ. (Ἐγκαρ.) μασκαλιάζου Μακεδ. (Χαλκιδ.) μπουσκαλιάζω Κύπρ. άμασκαλιάζω Κρήτ. Νάξ. (Ἐγκαρ.) άμασκαλιάζου Μακεδ. (Χαλκιδ.) άμουσκαλιάζου Μακεδ. (Χαλκιδ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. άμασκάλη.

1) Περιβάλλω τι έν τῇ άγκάλῃ, έναγκαλίζομαι, περιπτύσσομαι Μακεδ. (Χαλκιδ.): Ἀμουσκάλισσα τοῦ πιδὶ-τοῦ δέδρον. Τ'ν εἶχι τῇ γόρ' μασκαλισμέν'. Συνών. άγκαλεζάω Α 1. 2) Περιβάλλω διά τῶν χηλῶν τοῦ ποδός, ἐπὶ χοίρου, ὁ ὁποῖος περιβάλλων τās καλάμας τῶν σιτηρῶν διά τῶν χηλῶν καταρρίπτει διά νὰ φάγῃ αὐτάς Κύπρ.

3) Παρακάμπτω βράχον ἡ πέτραν κατά τήν άροτρίασιν Νάξ. (Ἐγκαρ.): Μασκάλισε εὐτὴ τὴν πέτρα. Πβ. άμασκάλη 5.

άμασκαλιάρης ὁ, άμάρτ. μασκαλιάρης Πελοπν. (Δημητσάν. Πύργ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. άμασκάλη καί τῆς παραγωγικῆς καταλ.-ιάρης.

1) Ὁ δεύτερος έν τῇ σειρᾷ έργατῶν Πελοπν. (Δημητσάν.) 2) Ὁ δεύτερος τῶν χορευτῶν έν χορῷ Ἑλληνικῷ Πελοπν. (Πύργ.) Πβ. άμασκαλάρι.

άμασκαλιás έπίθ. άμάρτ. μασκαλιás Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. άμασκάλη. Διά τήν καταλ.-ιás πβ. μεταγν. λαγωὸς χελιδονίας. Ἰδ. ΣΜενάρδ. έν Πρακτ. Ἀκαδ. Ἀθην. 4 (1929) 463 κέξ.

Ὁ ἔχων μέλαν χρῶμα, παρά δέ τās μασχάλας λευκόν, ἐπὶ χοίρου Πβ. άμασκάλα, άμασκαλετοῦ, άμασκαλετούδιν.

άμασκαλίδι τό, άμάρτ. μασκαλίδ' Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. άμασκάλη καί τῆς παραγωγικῆς καταλ.-ίδι. Πβ. καί μεταγν. μασχαλίδις.



1) Τὸ ὑπὸ τὴν μασχάλην τμήμα τοῦ ἐνδύματος. Συνών. *άμασκάλη* 4, *άμασκαλίτης* 2, *άμασκαλίχτρα*, *άμπελοβατράχι*, *βατράχι*. 2) Ζώνη, ἥτις διερχομένη διὰ τῶν μασχαλῶν τῶν προσθίων ποδῶν τῶν ζφῶν συγκρατεῖ τὸ σάγμα: "Αμα κουπῆ ἡ ζώστρα, κρατᾷ τοῦ σαμάρ' τὰ μασκαλίδια. Συνών. *άμασκαλούδι*.

άμασκαλίζω Συρ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. *μασχαλίζω*.

Λαμβάνω τι ὑπὸ τὴν μασχάλην: "Αμασκαλίζει τὰ παραστήμονα.

άμασκαλίστρα ἡ, ἀμάρτ. *άδασκαλίστρα* Κρήτ. (Μονοφάτσ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *άμασκαλίζω*.

Ἐν τῷ πληθ., αἱ τέσσαρες κάθετοι δοκοὶ αἱ στηρίζουσα τὸν ὑφαντικὸν ἱστόν. Πβ. *άμασκάλη* 3.

άμασκαλίτης ὁ, Κάμπ. Πάρ. Ρόδ. Στερελλ. (Μεσολόγγ.) — Λεξ. Αἰν. *άμοσκαλίτης* Ἀθῆν. Πάρ. Σύμ. *μασκαλίτης* Πάρ. Θηλ. *μασκαλίτσα* Πόντ. (Οἶν.)

Ἐκ τοῦ οὐς. *άμασκάλη* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίτης. Τὸ θηλ. *άμασκαλίτσα* ἔκ τοῦ ἀμαρτ. *άμασκαλίτισσα*.

1) Ἐξοίδημα, ἀπόστημα ὑπὸ τὴν μασχάλην, ἐπὶ ἀνθρώπου Ἀθῆν. Πάρ. Πόντ. (Οἶν.) Σύμ. 2) Τεμάχιον ὑφάσματος προσαπτόμενον εἰς τὴν μασχαλιαίαν χώραν τοῦ ἐνδύματος, ὑπομασχάλιον Λεξ. Αἰν. Συνών. ἰδ. ἐν λ. *άμασκαλίδι* 1. 3) Παρασπᾶς ἀπὸ τῆς μασχάλης κλάδου ἀποσπασθεῖσα Πάρ.: *Αὐτὸ τὸ φυτό ἔπιασε γρήγορα, γιὰτὶ ἦτο μασκαλίτης*. Πβ. *άμασκάλη* 2. 4) Ὀρισμένον τμήμα τοῦ κηρίου τῶν μελισσῶν, ὄρ. μελισσοκομικὸς Κάμπ. 5) Τὸ διαγωνίως καὶ κάτωθεν τοῦ καταστρώματος τοῦ πλοιαρίου τιθέμενον ξύλον πρὸς ὑποστήριξιν αὐτοῦ Στερελλ. (Μεσολόγγ.)

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀμασκαλίτης Κάμπ. *Μασκαλίτης* Κάμπ.

άμασκαλίχτρα ἡ, Βιθυν. (Κατιρ.)

Ἴσως ἀπὸ τινος οὐς. **άμασκαλήθρα* κατὰ τὰ πολλὰ εἰς -ίχτρα.

Τεμάχιον ὑφάσματος προσαπτόμενον εἰς τὴν μασχαλιαίαν χώραν τοῦ ἐνδύματος. Συνών. ἰδ. ἐν λ. *άμασκαλίδι* 1.

άμασκαλοβύζα ἐπίθ. θηλ. ἀμάρτ. *μασκαλοβύζα* Εὐβ. Κρήτ. Κύπρ. κ. ἄ. *δασκαλοβύζα* Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὐς. *άμασκάλη* καὶ *βυζί*.

Ἐκεῖνη τῆς ὁποίας οἱ μαστοὶ ἀρχίζουν ἀπὸ τὰς μασχάλας καὶ διίστανται, ἐπὶ γυναικός, συνεκδοχικῶς δὲ καὶ ἐπὶ αἰγός, τῆς ὁποίας οἱ μαστοὶ εἶναι βραχεῖς καὶ οἶονεὶ προσκεκολλημένοι εἰς τοὺς μηρούς.

άμασκαλομέρι τό, ἀμάρτ. *μασκαλομέρι* Πελοπν. (Ἀρκαδ.) *μασκαλόμερο* Κύθν. Πελοπν. (Μάν.) Πληθ. *άμασκαλόμερα* τά, Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τῶν οὐς. *άμασκάλη* καὶ *μερί*.

1) Ἡ μεταξὺ τῶν μηρῶν περὶ τὰ αἰδοῖα χώρα Κύθν. Πελοπν. (Μάν.) Συνών. *άζάλικας* 1, *ριζομέρι*, *ριζομερξά*. 2) Οἱ μηροὶ τῶν πτηνῶν Πελοπν. (Ἀρκαδ.)

***άμασκαλόπουλλο** τό, *άμασχαλόπον* Πόντ. (Σάντ.) *μασκαλόπον* Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐς. *άμασκάλη*.

Μικρὰ μασχάλη. Ἡ λ. θωπευτικῶς.

άμασκαλούδι τό, ἀμάρτ. *άμοσκαλούδι* Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ οὐς. *άμασκάλη*, παρ' ὃ καὶ *άμοσκάλη*, καὶ τῆς ὑποκοριστικῆς καταλ. -οῦδι.

Ἐξάρτημα τοῦ σάγματος ὑπὸ τὰς μασχάλας τῶν ἀτιθάσων ὑποζυγίων πρὸς συγκράτησιν τούτου. Συνών. *άμασκαλίδι* 2.

άμασκαλωσιὰ ἡ, ἀμάρτ. *μασκαλωσία* Πελοπν. (Καρδαμ.) *μασκαλωσιὰ* Πελοπν. (Καρδαμ.) *μασκαλουχία* Πελοπν. (Λακων.) *μασκαλουχία* Πελοπν. (Λακων.) *άμασκαλουνσία* Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τοῦ ρ. **άμασκαλώνω*. Ὁ τύπ. *μασκαλουχία* ἔκ τοῦ *μασκαλουσθία* κατὰ τροπὴν τοῦ δασέος ὃ εἰς χ. Πβ. καὶ ΧΠαντελίδ. ἐν Ἀθηνᾶ 34 (1922) 144.

1) Μασχάλη Πελοπν. (Μάν.) 2) Ὑπώρεια ὄρους Πελοπν. (Μάν.): *Ἡ μασκαλωσιὰ τοῦ βουνοῦ*. 3) Κοιλὰς Πελοπν. (Λακων.) Πβ. *άμασκάλι* 1. 4) Ποσότης ὄση χωρεῖ ὑπὸ τὴν μασχάλην Πελοπν. (Λακων. Μάν.): *Μία άμασκαλουσία ξύλα Μάν*. Συνών. *άμασκαλξά*.

άμασκαλωτός ἐπίθ. Νάξ. (Ἀτύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. **άμασκαλώνω*.

Ὁ ἔχων πολλὰς διακλαδώσεις, ἐπὶ δένδρου: *Δένδρο άμασκαλωτό*. Πβ. *άμασκάλι* 2.

άμασκάρευτος ἐπίθ. σύνηθ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **μασκαρευτός* <*μασκαρεύω*. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Κυριολ. ὁ μὴ μεταμφιεσθεὶς σύνηθ.: *Ἐπῆγα άμασκάρευτος 'ς τὸ χορὸ Ἀθῆν*. 2) Μεταφ. ὁ ἠθικῶς ἄψογος, ἀνεπίληπτος πολλαχ.: *Άμασκάρευτη γυναῖκα - κοπέλλα Ἀθῆν*. κ. ἄ.

άμασούριαστος ἐπίθ. Θράκ. (Σαρεκκλ.) Πελοπν. (Κορινθ.) Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **μασουριστός* <*μασουρίζω*.

Ἐν τῇ ταλασιουργίᾳ ὁ μὴ περιτυλιχθεὶς εἰς τὸ πηνίον, ἐπὶ κρόκης ἐνθ' ἄν.: *Γνέμα άμασούριαστο Κορινθ*. *Φάδι άμασούριαστο Σαρεκκλ*. Συνών. *άμασούριστος*.

άμασούριστος ἐπίθ. Εὐβ. (Κονίστρ. κ. ἄ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *μασουριστός* <*μασουρίζω*.

Ἀμασούριαστος, ὁ ἰδ.: *Νέμας άμασούριστο*.

άμάσουρος ἐπίθ. Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὐς. *μασούρι*.

Ὁ στερούμενος πηνίων.

άμαστόρευτος ἐπίθ. Λεξ. Ἐλευθερουδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **μαστορευτός* <*μαστορεύω*.

Ὁ μὴ καλῶς, ὁ μὴ τεχνικῶς κατεργασμένος.

